

ÎNCHEIERE

23 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Ivan Romanciuc,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ivan Romanciuc împotriva lui Gheorghe Romanciuc și Cristinei Romanciuc cu privire la repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Ivan Romanciuc, admis apelul declarat de către Gheorghe Romanciuc, casată hotărârea Judecătoriei Ciocana municipiul Chișinău din 31 martie 2016 în partea respingerii acțiunii ca neîntemeiată și modificată hotărârea Judecătoriei Ciocana municipiul Chișinău din 31 martie 2016 în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică, iar în rest hotărârea a fost menținută,

c o n s t a t ă :

La data de 04 martie 2015, Ivan Romanciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Romanciuc și Cristinei Romanciuc cu privire la restituirea imobilului și repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în perioada 27 august 1981-05 octombrie 2004, s-a aflat în căsătorie cu Liuba Romanciuc.

Menționează că, la data de 03 mai 1984, în baza unui contract de donație, fratele său, Gheorghe Romanciuc i-a transmis în proprietate casa de locuit cu suprafața totală de 40 m. p., suprafața locativă de 30 m. p., din str. M. Eminescu, 55, com. Budești.

Susține că, contractul de donație a fost perfectat de fratele său, deoarece împreună cu soția sa, Ecaterina Romanciuc au dorit să păstreze rândul la spațiul locativ în mun. Chișinău.

Afirmă că, condiția pentru a păstra rândul la spațiul locativ în mun. Chișinău era ca ei să nu dețină alte proprietăți, iar ca rezultat al donației unicului bun imobil, ei au dobândit apartamentul nr. 23 din bd. Cuza-Vodă, 15/1, mun. Chișinău.

Relevă că, necătând la faptul că au dobândit locuința în mun. Chișinău, aceștia au continuat să locuiască în casa de locuit din str. M. Eminescu,55, com. Budești.

Consideră că, în cazul dat, a avut loc îmbogățirea fără justă cauză, iar apartamentul nr. 23 din bd. Cuza-Vodă,15/1, mun. Chișinău trebuie restituit în natură, deoarece a fost obținut fără justă cauză.

Invocă că, la data de 28 ianuarie 1991, printr-un contract de schimb, despre care nici nu a cunoscut, el a schimbat casa de locuit din str. M. Eminescu,55, com. Budești cu casa de locuit din str. I. Creangă,24, com. Budești, care aparține cu drept de proprietate mamei sale, Stepanida Romanciuc.

Mai invocă că, un astfel de contract nu a fost semnat de către el, iar semnătura mamei sale nu coincide cu cea din cererea depusă la Primăria com. Budești.

Menționează că, fosa sa soție, Liuba Romanciuc susține că casa de locuit din str. M. Eminescu,55, com. Budești, cu suprafața totală de 40 m. p. și suprafața locativă de 30 m. p. a fost reconstruită și lărgită esențial de către el și fosta sa soție, devenind cu suprafața totală de 82,4 m. p. și suprafața locativă de 58,3 m. p.

Susține că, de fapt, ei nu au locuit în casa de locuit din str. M. Eminescu,55, com. Budești și nu au contribuit la îmbunătățirea acesteia, deoarece fratele său, Gheorghe Romanciuc împreună cu soția sa, Ecaterina Romanciuc au continuat să locuiască în această casă, iar el continua să locuiască în casa mamei sale, Stepanida Romanciuc din str. I. Creangă,24, com. Budești.

Afirmă că, conform deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2013, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 septembrie 2013, casa de locuit din str. I. Creangă,24, com. Budești a fost recunoscută proprietate comună în devălmășie a foștilor soți Ivan Romanciuc și Liuba Romanciuc.

Relevă că, instanța de recurs a conchis că, dacă fosta soție a obținut dreptul de proprietate în devălmășie asupra casei de locuit din str. M. Eminescu,55, com. Budești, atunci în urma schimbului pe casa de locuit din str. I. Creangă,24, com. Budești, această casă devine proprietate în devălmășie a soților și urmează a fi împărțită.

Mai relevă că, el poate pretinde la o cotă-parte din casa de locuit din str. M. Eminescu,55, com. Budești, deoarece această casă de locuit, fiind în proprietatea sa, după reconstruire și lărgire esențială, a devenit cu o suprafață totală de 82,4 m. p., adică cu 42,4 m. p. mai mare.

Invocă că, despre încălcarea dreptului său a aflat în momentul când a fost emisă decizia Curții Supreme de Justiție din 25 septembrie 2013, astfel, de la această dată a început să curgă termenul de prescripție.

Solicită restituirea de către pârâți a apartamentului nr. 23 din bd. Cuza Vodă,15/1, mun. Chișinău, care a fost dobândit fără justă cauză și încasarea de la pârâți a contravalorii bunului imobil din str. M. Eminescu,55, com. Budești, cu titlu de prejudiciu material și a cheltuielilor de judecată.

Ulterior, Ivan Romanciuc a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând restituirea de către pârâți a 42,4 m. p. din bunul imobil din str. M. Eminescu,55, com. Budești și încasarea de la pârâți a contravalorii bunului

imobil din str. M. Eminescu,55, com. Budești, cu titlu de prejudiciu material și a cheltuielilor de judecată.

La data de 08 februarie 2016, Ivan Romanciuc a mai depus o cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând repararea prejudiciului cauzat de către pârâți prin transmiterea în proprietatea sa a cotei-părți ce corespunde suprafeței nelocative de 42,4 m. p. și suprafeței locative de 28,3 m. p. din casa de locuit din str.M.Eminescu,55, com.Budești și restituirea a 0,0366 ha din terenul cu nr. cadastral 31202206.123, ca urmare a îmbogățirii fără justă cauză.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 31 martie 2016 acțiunea a fost respinsă ca fiind tardivă și neîntemeiată. Au fost încasate de la Ivan Romanciuc în beneficiul lui Gheorghe Romanciuc cheltuielile de judecată în sumă de 3000 lei.

Prima instanță, respingând acțiunea ca neîntemeiată, a reținut că, reclamantul nu a dovedit, în conformitate cu art. 118 CPC, faptul că, pârâții s-au îmbogățit fără justă cauză din contul său.

Totodată, prima instanță, respingând acțiunea ca fiind tardivă, a reținut că, reclamantul a înaintat cererea de chemare în judecată cu depășirea termenului general de prescripție, or, faptul că, reclamantul ar fi fost prejudiciat de către pârâți în urma îmbogățirii fără justă cauză trebuia să fie constatat de către acesta la încheierea contractului de schimb din 28 ianuarie 1991, dar nu în urma adoptării deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 septembrie 2013, făcând trimitere la prevederile art. art.267 alin. (1) și 272 alin. (1) din Codul civil.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2017 a fost respins apelul declarat de către Ivan Romanciuc, admis apelul declarat de către Gheorghe Romanciuc și casată hotărârea primei instanțe în partea respingerii acțiunii ca neîntemeiată. A fost modificată hotărârea primei instanțe în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică și, anume, a fost majorat quantumul cheltuielilor de asistență juridică încasate de la Ivan Romanciuc în beneficiul lui Gheorghe Romanciuc de la 3000 lei până la 5000 lei. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Instanța de apel și-a argumentat concluzia prin faptul că, odată ce acțiunea a fost respinsă ca tardivă, prima instanță inoportun a abordat și fondul cauzei. Or, atunci când instanța de judecată va respinge acțiunea în temeiul unei explicații procedurale, hotărârea nu va conține concluzii ce țin de soluționarea fondului nemijlocit, cu atât mai mult, reieșind din prevederile art.113 alin. (1) și (2) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), iar cererile și documentele depuse după expirarea termenului de procedură nu degreveză de îndeplinirea obligației procedurale.

La data de 17 mai 2017, Ivan Romanciuc a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând repunerea în termen și admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, deoarece instanța de apel nu a examinat fondul cauzei, limitându-se doar la

termenul de prescripție.

Menționează că, în urma acțiunilor ilicite ale intimaților, i-a fost cauzat un prejudiciu, care urmează să-i fie restituit în natură.

Sușține că, instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 1424 alin. (1) și (3) din Codul civil, care reglementează că, acțiunea în reparare a prejudiciului se prescrie în termen de 3 ani începând cu momentul în care persoana vătămată a cunoscut sau trebuia să cunoască existența prejudiciului și persoana obligată să-l repare. În cazul în care persoana obligată să repare prejudiciul a dobândit ceva, în urma faptei ilicite, din contul persoanei prejudiciate, prima este obligată, chiar și după expirarea termenului de prescripție, să restituie, în conformitate cu normele privind îmbogățirea fără justă cauză, ceea ce a dobândit.

Afirmă că, termenul de prescripție a început să curgă din 25 septembrie 2013, când a fost emisă decizia Curții Supreme de Justiție pe marginea cauzei civile la cererea de chemare în judecată a Liubei Romanciuc împotriva lui Ivan Romanciuc, Primăriei com. Budești, Iurii Calmîc și Alionei Calmîc cu privire la recunoașterea bunurilor proprietate comună în devălmășie, împărțirea în natură, declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, a procesului-verbal de recepție finală și a dispoziției.

Consideră neîntemeiată decizia instanței de apel și în partea majorării cuantumului cheltuielilor de asistență juridică de la 3000 lei până la 5000 lei, deoarece el este invalid de gradul II ca participant la lichidarea avariei de la Cernobîl, iar intimații, care s-au îmbogățit fără justă cauză, au avut posibilitatea să achite avocatului un astfel de onorariu, însă el și așa este limitat în dreptul la accesul la justiție din cauza taxelor de stat exagerate.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost declarat în termen, or, din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a expediat decizia contestată în adresa părților la data de 31 martie 2017, iar la data de 17 mai 2017, recurenta a depus cererea de recurs.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Ivan Romanciuc nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito versus Republica Moldova, 10 iulie 2001, Meyer versus

Germania, 22 martie 2016), pe când în recursul declarat de către Ivan Romanciuc, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ivan Romanciuc ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ivan Romanciuc se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Luiza Gafton

Mariana Pitic